هیچ شواهدی درباره امنیتی بودن انفجار پارک ملت نیست

علی ربیعی، سخنگوی دولت در نشست هفتگی خود با خبرنگاران در مورد علت صدای انفجار در پارک ملت تصریح کرد: بررسی‌ها نشان می‌دهد صدای انفجار، ناشی از ایجاد یک حفره در پارک و مخلوطی از بنزین و گازوئیل بوده است. هیچ شواهدی در خصوص امنیتی بودن این موضوع از سوی دستگاه‌های امنیتی گزارش نشده است. البته دستگاه‌های ذی‌ربط برای شناسایی اقدام‌کنندگان، پیگیری‌های لازم را می‌کنند. بنابراین طبق گزارش ارائه‌شده از سوی وزارت کشور، این حادثه به‌هیچ‌عنوان شبیه خرابکاری‌های اخیر نیست. بااین‌حال به‌محض دریافت اطلاعات جدید، حتما به افکار عمومی توضیح داده خواهد شد. سخنگوی دولت در پاسخ به سؤالی درباره نشست مجازی سه روزه گروهک تروریستی منافقین گفت: گردهمایی فرقه یا گروهک تروریستی منافقین فرصتی برای شناسایی و رسوایی سیاستمداران ریاکار آمریکایی است که برخلاف شعارهای تکراری‌شان به مبانی و تاریخچه تروریسم و نقض حقوق بشر در سایر کشورها، کمترین اعتنایی ندارند.

سیاست‌های اقتصادی دولت روحانی مرهم زخم‌های معیشتی نشده و همین باعث شده ایده تشکیل قرارگاه معیشتی طرفداران خودش را پیدا کند

رئیس جمهور منتخب می‌تواند با ایجاد یک قرارگاه متشکل از نهادهای دولتی و حکومتی مشکلات معیشتی مردم را کاهش دهد

پیشنهاد به رئیسی تشکیل قرارگاه معیشت

مریم عاقلی
سیاسی

زخم‌های معیشتی اگر بیشتر از کشته‌های کرونا نباشد کمتر نیست؛ اسفند ۹۸ که آمد، کشور از حالت عادی خارج شد و هرج و مرج ناشی از بیماری کرونا، سیستم اداره کشور را به هم ریخت؛ خیلی‌ها که شاید تا قبل از این اپیدمی دغدغه خاصی نسبت به قیمت‌ها و مسأله معیشتی نداشتند، زندگی برایشان تغییر کرد و قیمت‌های نجومی بر سفره همه ما جاخوش کرد و نرخ کالاهای اساسی مردم مثل مرغ، برنج و گوشت روی نمودار سر به فلک کشید. یکی از دلایل این صعود آسانسوری در قیمت‌ها، بحران دامدارها و کمبود علوفه و نهاده‌های دامی بود تا جایی که در ماه‌های اخیر، هشدارهای زیادی درباره کشتار دام‌های مولد به‌دلیل کمبود نهاده‌ها شنیده می‌شود اما دولت تاکنون در این خصوص اقدام موثری انجام نداده است. عدم امکان جبران این خسارت و از بین رفتن ذخایر ژنتیکی و حتی برخی ابزار نگرانی‌ها درباره رو به پایان بودن منابع استراتژیک کالاهای اساسی در ماه‌های آینده دغدغه‌های مردم را بیشتر کرده است. حال و روز مسکن هم وضعیت خوبی ندارد؛ در پایان سال ۹۹ قیمت مسکن در تهران ۹۴ درصد نسبت به سال ۹۸ رشد داشت و همه این تکانه‌های شدید اقتصادی، طبقه متوسط شهری را که مصرف یکی از وجوه متمایزکننده آن از قشر ضعیف بود، دچار عقب‌نشینی کرد و فقر زیر پوست شهر جان گرفت و سوغات ناخواسته بیماری تاجدار شد اما همه داستان فقط این نبود.

تصویر آرایش اقتصادی کشور در ۴ سال گذشته تغییر خاصی نسبت به قبل نداشته درحالی که انتظار این بود با توجه به جنگ اقتصادی پردامنه، اقدامات مهمی در راستای کاهش وابستگی به اقتصاد جهان صورت گیرد اما این مهم اتفاق نیفتاد و حتی اقدامات پدافندی در مقابله با تحریم‌ها به کندی و در بیشتر موارد بعد از مشاهده شدن آثار تحریم‌ها صورت گرفت

ریشه‌های شهرآشوبی اقتصاد

اما دلیل این بیقراری و افسارگسیختگی اقتصاد که برون‌نمایی آن در مشکلات اجتماعی و سیاسی خود را نشان داد، چیست؟ در این شرایط شبه‌جنگی، تحریم‌ها مشکل بزرگی بود که جلوی واردات را می‌گرفت اما مشکل فقط تحریم نبود و آوار بیش از چیزی بود که بشود فکرش را کرد؛ دولتی که عادت به کار جهادی نداشت از اواخر سال ۹۸ به یکباره وارد کارزار سخت و نفسگیری شد که با سوءمدیریت خود خاطرات تلخی به‌جا گذاشت و قرنطینه و تعطیلی کسب و کارها تنها نسخه‌اش بود، سیاست‌های معیشتی دولت راه به جایی نبرد و نفس‌های اقتصاد به شماره افتاد. البته بی‌انگیزگی دولت در ماه‌های پایانی عمر سیاسی‌اش مزید بر علت شد و قرار گرفتن در دوره گذار از دولت قدیمی به یک دولت جدید این تنش‌های اقتصادی را بیشتر کرد. یک عامل بنیادین دیگر هم ناهماهنگی بین‌بخشی و فرافکنی و نبود مسؤولیت‌پذیری مسؤولان بود که مانند یک پازل قطعه‌های این شرایط وخیم اقتصادی را تکمیل کرد.

ایده تشکیل قرارگاه معیشتی

با این‌که یک‌سال و نیم از شروع روزهای کرونایی می‌گذرد و تیرماه ۱۴۰۰ هم از راه رسیده اما کرونا هنوز هم از معیشت و اقتصاد مردم قربانی می‌گیرد و سیاست‌های اقتصادی دولت روحانی هم مرهم زخم‌های معیشتی نشده. این روزها که امید مردم کم‌رونق و مدیریت اقتصادی کشور کم‌جان شده، ایده تشکیل «قرارگاه معیشتی» می‌تواند فضای همگرایانه و همدلانه در لایه مسؤولان و مدیران کشور در جهت رفع مشکلات حاد معیشتی مردم ایجاد کند و شاید راه برون‌رفت از آشفتگی‌های اقتصادی باشد.

تجربه از سر گذراندن بیش از ۵۰۰ روز حضور در پاندمی کرونا به‌عنوان یک بحران نشان‌داد چیزی که می‌تواند مانند حصار از داشته‌ها و آورده‌های اقتصادی مردم مراقبت کند، هماهنگی تیمی بین مسؤولان دستگاه‌های مختلف است، بنابراین در بازه پیش‌رو و روزهای جدید دولت سیزدهم هم اگر یک تیم عملیاتی و میدانی متشکل از مسؤولان سه قوه، دستگاه‌های دولتی مرتبط یعنی وزارتخانه‌های اقتصاد، صمت و جهاد در کنار بانک مرکزی بتوانند از ظرفیت نهادهای غیردولتی مثل ستاد اجرایی فرمان امام، بنیاد مستضعفان، بسیج و حتی سازمان بهزیستی استفاده کنند، سفره مردم از تکانه‌های شدید اقتصادی مصون می‌ماند.

البته این ایده اقتضائات خاص خود را دارد؛ نکته اول این است که قاعدتا تشکیل چنین قرارگاهی باید پیشینی باشد، یعنی نه‌تنها قبل از طوفان و بحران‌های اجتماعی- اقتصادی با مدیریت صحیح قدرت پیشگیری داشته باشد، بلکه کم‌وکیف این اتاق هماهنگی اقتصاد، ناظر به رفع کمبودها و عبور از مشکلات پیچیده معیشتی فعلی باشد. تقریبا برای همه مسجل است که کار دولت سیزدهم در زمین سوخته بورس، کسب و کار و وضعیت ارز سخت و پیچیده است و اگر کار مثل دولت فعلی پسینی و بعد از رخداد بحران‌ها باشد، وضعیت همین خواهد بود که الان هم به آن مبتلاییم.

اتمسفر همگرایی سازمان‌های غیردولتی و دولت سیزدهم

همین حالا هم به‌دلیل فراگیری کرونا، کسب و کارها وضعیت تثبیت شده ندارند و هر روز چشم‌شان نگران وقوع پیک بعدی است و کالاهای اساسی هم روزی نیست که قیمت‌شان بالا نرود، نکته دوم همین جاست که نهاد ثبات بازار در این مرحله ممکن است گره‌گشا باشد، یعنی وقتی ظرفیت سازمان‌های غیردولتی و عمومی به‌دلیل برخورداری از مقبولیت اجتماعی و حاکمیتی بتواند اتمسفر همگرایی با دولت سیزدهم را شکل بدهند و نهادهایی که از لحاظ منابع مالی شرایط تثبیت‌شده‌ای دارند پای کار بیایند، می‌توانند ورق را بازگردانند، کما این‌که از بحران کرونا تا ماکت کوچک‌تری همچون سیل سال ۹۸ همین‌گونه گذشتیم. بنابراین کرانه قرارگاه معیشت می‌تواند از ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، کمیته امداد و بنیاد مستضعفان تا صندوق‌های بازنشستگی و قرارگاه خاتم‌الانبیا گسترده باشد و دولت جدید را در مدیریت کارزار سخت معیشتی پیش‌رو یاری کند.

نکته مهم دیگر این است که صرف حل مسأله معیشت تنها نتیجه این قرارگاه نخواهد بود، تقسیم کار با رویکرد هم‌افزایی، پرهیز از موازی‌کاری و کمک به دولت به‌صورت قراردادی و دائمی از دیگر نتایج تشکیل یک قرارگاه معیشتی در زمانه جنگ اقتصادی است.

اتاق عملیات جنگ اقتصادی

اما همه این موضوعات فقط یک روی سکه است؛ روی دیگر حریف و دشمن اصلی در این «جنگ اقتصادی» است؛ آمریکا که برای مقابله با ایران اتاق عملیات جنگ اقتصادی متشکل از سه نهاد مهم تشکیل داده، اولین نهاد که نقش فرماندهی در جنگ اقتصادی را ایفا می‌کند، وزارت خزانه‌داری آمریکا و نهاد مهم دیگر وزارت خارجه آمریکا با دیپلماسی مالی و نهاد سوم درگیر در جنگ اقتصادی علیه ایران هم سازمان اطلاعات آمریکا (سیا) است.

اما انعکاس این جنگ در ایران حال و روز خوبی ندارد، تصویر آرایش اقتصادی کشور در چهار سال گذشته تغییر خاصی نسبت به قبل نداشته درحالی که انتظار این بود با توجه به جنگ اقتصادی پردامنه اقدامات مهمی در راستای کاهش وابستگی به اقتصاد جهان صورت گیرد اما این مهم اتفاق نیفتاد و حتی اقدامات پدافندی در مقابله با تحریم‌ها به کندی و در بیشتر موارد بعد از مشاهده شدن آثار تحریم‌ها صورت گرفت. حالا تصویر بهتری از شرایط فعلی و آرایش جنگ اقتصادی در کشور داریم؛ در این کارزار پیچیده داخلی و خارجی، تنها راه مفّر تمرکز بر ظرفیت‌های داخلی و همگرایی حداکثری دولت با نهادهای غیردولتی است؛ موضوعی که انتظار می‌رود با سهولت بیشتری در دولت سیزدهم راه خود را پیدا کند و تکیه‌گاه محکمی برای معیشت و وضعیت اقتصادی مردم باشد.

دریچه

گفت‌وگو با نایب‌رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس درباره تشکیل قرارگاه معیشتی

«ستاد مشترک اقتصادی» تشکیل شود

احسان خاندوزی نماینده مردم تهران، نایب‌رئیس کمیسیون اقتصادی و رئیس فراکسیون بهبود فضای کسب‌وکار در مجلس، در گفت‌وگو با جام‌جم درباره ایده «تشکیل قرارگاه معیشتی» به بیان نکاتی پرداخت و پیشنهاد داد که در آغاز کار دولت سیزدهم باید یک ستاد مشترک اقتصادی با حضور ستاد اجرایی، صندوق‌های بازنشستگی و بنیاد مستضعفان با محوریت دولت تشکیل شود.

با توجه به مساله معیشت و نگرانی‌هایی که در این زمینه ناظر به آینده به‌دلیل استمرار فضای موجود دیده می‌شود و وجود مشکلات ناشی از آسیب به کسب و کارها به‌دلیل کرونا و کسری بودجه و کاهش منابع درآمدی دولت، نظر شما برای تشکیل قرارگاه معیشتی با حضور نهادهای عمومی و غیردولتی در کنار دولت چیست؟

یکی از نقاط ضعف مقابله با تحریم در سال‌های گذشته این بوده است که ما به‌رغم بهره‌گیری از پتانسیل‌ها و بسیج تمام امکانات سیاستگذارانه که در اختیار حاکمیت وجود دارد، فاقد یک اتاق هماهنگی اقتصادی بوده‌ایم و این مساله موجب می‌شد وجود ظرفیت‌های مدیریت بخش‌های سخت‌افزاری و سیاست‌های نرم‌افزاری اقتصاد، همچنان شاهد کاستی‌هایی باشیم که خود را در پایین بودن تراز سیاستگذاری و مدیریت اجرایی قوه مجریه یعنی دولت نشان می‌داد.

به عبارت دیگر کشوری که در کشاکش یک جنگ اقتصادی تمام‌عیار قرار دارد، باید از تمام پتانسیل‌های خود برای جبهه نبرد اقتصادی استفاده کند اما متاسفانه تقسیم کار نهادی برای مقابله با تحریم در کشور ما وجود نداشت، این درحالی است که نهادهای تحقیقاتی متعددی وجود دارد.

نتیجه عدم ایجاد ستاد مشترک اقتصادی دولتی و غیردولتی تاکنون چه نتایجی داشته است؟

از زمانی که در مرکز پژوهش‌های مجلس مسؤولیت داشتم، خواهان ساماندهی ترتیبات نهادی مقابله با تحریم‌ها شدیم اما این موضوع از سوی دولت جدی گرفته نشد و نتیجه آن شاخص‌های فاجعه‌باری بود که در بخش‌های مختلف اقتصادی شاهد هستیم.

با این شرایط، راهکار برون‌رفت از این ناهماهنگی و بی‌عملی و تجمیع نهادهای حاکمیتی و غیردولتی برای عبور از بحران و مشکلات معیشتی چیست؟

یکی از پیشنهادهای مهم برای برون‌رفت از وضع موجود این است که با توجه به طراوت دولت سیزدهم و هماهنگی با مجلس و نهادهای هماهنگی مؤثر و استراتژیک که در اقتصاد نقش دارند، مانند ستاد اجرایی فرمان امام، صندوق‌های بازنشستگی و بنیاد مستضعفان یک ستاد مشترک اقتصادی شکل بگیرد. این ستاد مشترک باید تجمیع‌کننده تمام پتانسیل‌های بخش دولتی، حاکمیتی و حتی اتاق‌ها و نمایندگی بخش‌های خصوصی و تعاونی باشد طوری که بتواند در یک تقسیم کار روشن و واضح از همه ظرفیت‌های نبرد اقتصادی استفاده کند. روشن است کشوری که در جنگ اقتصادی تنها با نصف لشکرهای عملیاتی خود وارد جنگ می‌شود، با کشوری که به شکل تمام‌عیار اتاق جنگ خود یعنی خزانه‌داری آمریکا را مدیریت می‌کند، حتما خروجی این جنگ نابرابر از پیش به زیان منابع اقتصادی ایران است، مگر این‌که بتوان ترتیبات نهادی را تغییر داد.

گفت‌وگو

معاون توسعه اقتصادی ستاد اجرایی فرمان امام در گفت‌وگو با جام‌جم:

برای عبور از بحران‌های معیشتی، کنار دولت و نظام هستیم

سیدمصطفی سیدهاشمی، معاون برنامه‌ریزی و توسعه اقتصادی ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در گفت‌وگو با جام‌جم به بررسی و طرح نظرات خود در خصوص تشکیل قرارگاه معیشتی با حضور نهادهای غیردولتی ازجمله ستاد اجرایی فرمان امام پرداخت.

با توجه به مسأله معیشت و نگرانی‌هایی که در این زمینه ناظر به استمرار فضای موجود و کاهش منابع درآمدی دولت وجود دارد، نظر شما برای تشکیل قرارگاه معیشتی با حضور نهادهای عمومی و غیردولتی در کنار دولت چیست؟

در حال حاضر نیز همین‌گونه است. ما هم اکنون در ستاد اجرایی فرمان امام بیش از ۲۰۰۰ مدرسه ساخته‌ایم و تحویل آموزش‌وپرورش داده و خودمان آنها را اداره نمی‌کنیم. از سوی دیگر بیش از ۴۰۰ مرکز درمانگاه و ۱۲ بیمارستان ساخته و تحویل وزارت بهداشت دادیم. ما با استانداران سراسر کشور قرارداد می‌بندیم تا آنها مبلغ بیاورند و ما هم مبلغی ببریم و بتوانیم در زمینه اشتغال و توسعه اقداماتی را انجام دهیم.

به‌عنوان‌مثال برای ۵۰۰ روستا قرارداد آبرسانی بستیم، یعنی ما پول را به آبفا که مربوط به سازمان آب و فاضلاب است، دادیم و آنها به روستاها آبرسانی می‌کنند یا در یک مورد دیگر ما تانکر آب خریداری کرده و آن را در اختیار وزارت نیرو قرار می‌دهیم تا در روستاهای موردنیاز توزیع شود، بنابراین همه اقدامات ستاد اجرایی به این صورت است که هزینه از ماست اما درنهایت این اقدامات برای کمک به دولت و نظام است.

ما در حال حاضر در سیستان و بلوچستان به دلیل کرونا بیمارستان سیار ایجاد کرده و به داروخانه‌ها و مراکز بهداشتی ماسک داده‌ایم اما خودمان توزیع آن را انجام نمی‌دهیم بلکه به وزارت بهداشت می‌سپاریم و همه این اقدامات در راستای کمک به دولت است.

با توجه به جایگاه خوب اجتماعی ستاد اجرایی به‌ویژه پس از کرونا و جایگاه حاکمیتی این ستاد، ارزیابی شما از امکان تجمیع چنین ظرفیتی در قالب یک قرارگاه معیشتی به‌صورت هم‌گرایانه با دیگر نهادها چیست؟

در حال حاضر یک نهاد چابک هستیم که می‌توانیم در یک روز تصمیم بگیریم ۲۰ میلیارد تومان کمک معیشتی و بهداشتی به سیستان و بلوچستان داشته باشیم اما اگر بخواهیم این اقدامات را در کنار بهزیستی یا هلال‌احمر انجام دهیم، نه‌تنها حرکت ما کند می‌شود بلکه چابکی ما را نیز کم خواهد کرد لذا باید مراقب باشیم فرآیند تصمیم‌گیری سخت نشود.

این شاکله به‌صورت یک امر فراقوه‌ای چقدر می‌تواند در دولت جدید کمک‌کار تأمین معیشت باشد؟

در حال حاضر همین‌گونه است، چراکه هرگاه وزارت بهداشت، بهزیستی، آموزش‌وپرورش و وزارت علوم درخواست داشته باشند، ما آن را پیگیری کرده و انجام می‌دهیم کما این‌که هم‌اکنون در ۱۸ نقطه کشور برای دانشجویان خوابگاه ساختیم.

مسأله این است تا زمانی‌که درخواست نشود، شما ورود نمی‌کنید اما ایجاد قرارگاه به معنای پیش‌دستی قبل از ایجاد مشکل و بحران است.

دلیل این موضوع آن است که تشخیص ضرورت این موضوعات به عهده آنهاست اما در جریاناتی مانند سیل و زلزله وضعیت فرق می‌کند.

در جنگ اقتصادی فعلی وزارت خزانه‌داری آمریکا در این کشور محوریت دارد اما به نظر می‌رسد در ایران جای چنین اتاق هماهنگی اقتصادی خالی است، چگونه می‌توان این خلأ را با نهادهای غیردولتی پر کرد؟

در وضعیت فعلی ما در کنار دولت و نظام هستیم و هدف ما هم قطعا حل مشکلات کشور است.